

PROTOKOL HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

POSUDEK VEDOUCÍHO

JMÉNO STUDENTA: **Jan Podlesný**

NÁZEV PRÁCE: **Kult osobností a komunismus v Jugoslávii – Josip Broz Tito**

HODNOTIL: *Vladimír Naxera*

1. CÍL PRÁCE (jaký byl a do jaké míry byl naplněn)

V počátku musím konstatovat, že student se mnou práci nekonzultoval a zcela hotovou verzi zaslal k mojí úplně první revizi teprve několik málo dní před termínem odevzdání. Do práce jsem tak již nemohl jakkoli zasáhnout a můj posudek je proto posudkem oponenta, nikoli vedoucího. Poděkování za vedení, rady a připomínky je tedy zcela neopodstatněné.

Cílem práce má být „popsání kultu osobnosti Josipa Broze Tita v podmínkách komunistické Jugoslávie, od jeho nástupu k moci až po jeho smrt (1953-1980). Cílem této práce je přinést ucelený pohled na problematiku kultu osobnosti Josipa Broze Tita v období jeho vlády“ (s. 10). Naplnění takto dvojitého stanoveného cíle zůstal autor na hony vzdálen.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita vlastní práce, vhodnost příloh)

Autor práci složil z několika částí – obecné, ve které se pokouší představit pojem kult osobnosti, dále historické, která je zaměřená na Jugoslávii, a nakonec části věnované JBT. Všechny části se přitom potýkají s ohromným množstvím obsahových problémů. Tím prvním je odklon od otázky kultu osobnosti. Tomuto tématu se autor věnuje pouze minimálně. V první části, ve které se snaží vymezit kult osobnosti jako takový, tak vlastně vůbec nečiní. Omezuje se na konstatování, že „hlavní podstatou kultu osobnosti je neprávne zacházení s mocenskou mocí jednotlivci, kteří se vymkli z kontroly strany“ (s. 13). Toto bizarní tvrzení odkazuje československou publikací z roku 1969. Autor tedy nedokáže držet kritický odstup od tendenční literatury a kult osobnosti tedy podle této definice buduje takový soudruh, který neposlouchá komunistickou stranu. Nulový kritický odstup od dobových zdrojů autor prokazuje v daleko rozsáhlejší míře v práci ještě několikrát (viz níže). V obecné části autor představuje několik dalších témat (rozlišení totalitního a autoritativního režimu, propaganda, tajná policie), aniž by je jakkoli vztáhl k otázce kultu osobnosti. Vše z nevysvětlitelných pohnutek doplňuje sáhodlouhými citacemi ze vzpomínek Naděždy Krupské, které, obávám se, s tématem jakkoli nesouvisí. Části o propagandě a tajné policii jsou navíc vlastně jen mechanickými výpiskami a opiskami z díla H. Arendt.

V tomto prvním odseku práce tak autor nevybudoval žádný teoretický základ, respektive nevymezil pojem kult osobnosti, na jehož základě by v dalších částech mohl analyzovat Titův kult. Od tématu kultu osobnosti odbíhá i v dalších částech, jde například o celou část 3 (s. 25-30), dále třeba část o Titově zahraniční politice či Titových manželkách. Jak ty souvisí s kutlem? Je zřejmé, že v některých případech (třeba Rumunsko) by taková část byla účelná, možná by byla účelná i v případě Jugoslávie, ale musela by být pojata zcela odlišně. Samotnému kultu osobnosti jsou věnovány maximálně dvě a půl strany povrchního textu. Již jsem zmínil to, že autor nedrží jakýkoli kritický odstup od dobové literatury. Patrné je to u zdrojů Bláha 1969 (viz výše) a hlavně u zdrojů Brodzki 1952 a Jouvenel 1951 na stranách 37-39. Na těchto stránkách je v duchu stalinské kritiky Tito představen jako zrádce likvidující jugoslávskou komunistickou stranu (například likvidací nejoddanějších komunistů) a spojenectví se SSSR. Autor například zmiňuje údajnou Titovu inspiraci Hitlerem (s. 38) nebo jeho spojenectví s „fašistickými živly“ (s. 39). Místy zcela zjevně přepisuje tendenční dobovou kritiku pravděpodobně doslova a bez hlubší rozvahy, když například na s. 37 tvrdí, že „Titovi zrádci dobře věděli, že pouhá existence strany jako organisované avantgardy dělnické třídy, která se řídí revoluční marxistickou-leninskou ideologií, by byla překážkou pro provedení jejich protirevolučních plánů. Likvidace strany byla tedy prováděna dvěma směry: za prvé byly staré zkušené komunistické kádry všemi možnými způsoby odstraňovány a za druhé byla strana rozměňována přijímáním třídně cizích a nepřátelských živlů a její třídní složení bylo stíráno.“ To, že autor z těchto pochybných zdrojů přepisuje informace bez většího rozmyslu (a nejspíš nepřiznaně doslovně), ukazuje na s. 39, kde píše: „Také o volbách jsme věděli předem [...]“ – z použití první osoby by se dalo usuzovat, že se autor voleb roku 1950 sám zúčastnil. Tito je tedy vykreslen jako absolutní nepřítel strany, komunismu, lidí, míru a všeho možného dalšího. Toto celé ovšem nebrání autorovi v tom, aby o několik stránek dále, kde pracoval se zdrojem Titovi nakloněným (Dizdarević 2002), Tita vynášel div ne do nebes za všechno dobro a pozitiva, které pro Jugoslávii vykonal. Čtenář si tedy může vybrat, zda Tita považovat za absolutního vyvrhela či úplného dobrodince. Opět to ukazuje, že autor nedrží jakýkoli odstup od literatury, kterou mechanicky přepisuje.

Vedle toho se v práci vyskytuje celá řada dalších problémů, například zcela nejasných a diskutabilních tvrzení (například když autor bez bližšího vysvětlení na s. 10 hovoří o kultu Václava Havla).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, kvalita citací a používané literatury, grafická úprava)

Stylistická a gramatická stránka práce jsou místy na nízké úrovni, pravopisných chyb včetně hrubých je v práci poměrně dost. Stejně tak se vyskytuje velká řada drobných formálních pochybení (špatné používání pomlček, nečíslované strany závěru, velké množství zapomenutých automatických velkých písmen po tečce (třeba u datumů – např. s. 37 dole) atd.). Autor nenashromáždil příliš velké množství zdrojů (zejména v kontextu toho, kolik

literatury na dané téma existuje), řada zdrojů je navíc pochybné kvality. V odkazech se autor mnohdy odchyluje od správné podoby odkazu – například na zdroj „Heller – Plamber eds.“ odkazuje jednoduše jako „Heller“ (s. 13), druhým možným příkladem je zdroj Šesták a kol., který je v seznamu zdrojů chybně uvedený jako Šesták ed. (autor ignoruje rozdíl mezi „a kol.“ a „ed.“), na zdroj odkazuje pouze jako na „Šesták“. Celé dlouhé části práce jsou mechanickými výpiskami bez vlastní přidané hodnoty (několik stránek výpisků z Arendt, několik dalších ze zdroje Dizdarević 2002). Nejen formální stránka práce ukazuje, že text byl dokončen nejspíš ve velkém spěchu.

4. STRUČNÝ CELKOVÝ KOMENTÁŘ (silné a slabé stránky práce, zdůvodnění hodnocení)

Práce není akceptovatelným bakalářským textem. Autor kombinuje řadu formálních i obsahových problémů v neakceptovatelné míře. Autor neprokázal, že je schopný napsat text odpovídající úrovni. Zarážející je zejména to, že autor není po třech letech studia společensko-vědního oboru držet být minimální odstup od tendenčních zdrojů. Navíc se nemohu zbavit dojmu, že se autor při psaní textu nepřiznaně inspiroval loňskou BP, jejímž autor byl Miloš Zlesa – tomu odpovídá například velmi podobná struktura textu i zařazení konkrétních kapitol (propaganda, „odhalení kultu osobnosti“ Chruščovem, diktátorova manželka/manželky, rozlišení totalitního a autoritativního režimu atd.).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY URČENÉ K ROZPRAVĚ PŘI OBHAJOBĚ

Prosím studenta, aby se vyjádřil ke kritickým bodům posudku.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Nevyhověl

DATUM: 7. května 2015

PODPIS: